



**יהונתן גפן:**

**..כל המ' ש' פ' ט'  
נראה כמו קרקס!'**

המשורר-סאטיריקאי-עיתונאי יהונתן גפן, הזמר די"י וייד ברוזה והצוות המתפעל של ההצגה "דוד ויהונתן" היו בדרכם להופעה, כשראו שני קציני צה"ל שהיכו נהג ערבי בגדה המערבית.

הם עצרו את מכוניתם וניסו להפריד. יהונתן אף הרחיק לכת, ושלא כדרכם של אזרחים טובים אחרים, הגיש תלונה על המיקרה. התוצאה: חקירה מבישה שנערכה לו על-ידי מצ"ח, כותרות בעיתונים והערות שופט, שאמנם מצא את שני הקצינים אשמים ודן אותם למאסר על-תנאי, שקבע, כי יונתן גפן הגויס. הפועל "הגזים" במיקרה הזה מזכיר מה שאמר סאקיני מ"בית-התה של ירח אוגוסט", על פורנוגרפיה: זה הכל עניין של גיאוגרפיה. בגיאוגרפיה אחרת יתכן שיהונתן גפן היה מקבל צ"ש על גילוי אזרחות טובה. בגיאוגרפיה של יהודה ושומרון הוא הגויס.

● **יהונתן, מה בדיוק קרה בין הקצינים והערבי?**

נסעתי להופעה עם דייוויד ברזויזה במקום הנקרא בית-יעור תחתא. ראינו שני קצינים מכים ערבי אחד. ירדנו להפ"ר. בהתחלה חשבתי בכלל שאולי הקצינים בצרות. ביקשתי מהקצינים את הפרטים שלהם, אך הם לא רצו למסור לי. לקחנו את מיספר הגייס וטילפנתי לדובר צה"ל.

אני לא יודע אם בפעם הבאה אתערב במיקרה כזה. אני לא יודע אם בכלל אגיב כשאראה קצינים ישראלים מכים ערבי.

● **מדוע?**

שלא לי ולדייוויד ברזויזה מצ"ח. בילבלו לנו את המוח. תיחקרו אותנו כאילו אנחנו בעצם אשמים.

● **ככלי זאת, העמידו את הקצינים למושפט.**

כן, מישפט. היה שם סניגור מבריק — גאון לעומת תובע, שעם כל הכבוד לו היה עולה חדש שלא מסוגל להתבטא בעברית ולהתחרות בחידודי-הלשון של הסניגור. השופט היה אדמונד לוי, הידוע כליכודניק מובהק.

את מבינה איוה קארר?

● **השופט טען שהגזמת בתיאור המכות.**

● **האמנם?**

יכול להיות שהגזמתי קצת. אז מה? גם הם הגזימו. כל המישפט נראה לי כמו קירקס אחד גדול. אז אמרתי שהוא קיבל ארבע סטירות, במקום שלוש סטירות, מה זה משנה? אותי ואת דייוויד הפכו לגוזמאים ורמאים. הסניגור ניסה להוכיח שאמרתי ארבע סטירות ושהר ערבי קיבל רק שלוש סטירות — זו היתה הרמה של החקירה. הסניגור דיבר על הדיעות הפוליטיות שלי, טען שאני שמאלני, שדיעותי מוכרות לו והביא דברים שכתבתי כסימוכין.

הרגשתי כמו בדרך, לא כמו אמיל זולא. הרגשתי שששים הצגה ליהונתן גפן השמאלני, שיהיה מבוסס.



**ניצה ליבאי:**

**..במבטלחדשות מתעלמים'  
מעמד האשה!'**

יועצת ראש-הממשלה לעניין מעמד האשה, ניצה ליבאי, שלחה מיכתב מחאה למנכ"ל רשות-השידור, יוסף לפיד. ליבאי מחתה על כך שהטלוויזיה התעלמה מהסימפוזיון על מעמד האשה שהתקיים לא מכבר, ולא סיקרה את הנושא במהדורת החדשות "מבט".

● **האם לדעתך יחס הטלוויזיה לנרשא מעמד האשה הוא מנמתי?**

לא כל התוכניות מתעלמות מנושאים הקשורים בנשים. רם עברון, למשל, אינו מתעלם. הוא אף הזמין אותי לאחת התוכניות שלו. מחיתי רק נגד חבט לחדשות. מאוד-מאוד קשה להעביר למבט לחדשות כתבות בנושא מעמד האשה.

● **האם יש גך נסיון קודם עם "מבט לחדשות"?**

באחת הפעמים, כאשר דנו בכנסת בחוק ההזדמנות השווה, ניגשתי לכתב הפרלמנטרי דאז, מיכה לימור, וניסיתי לעניין אותו בחוק. ביקשתי ממנו להתייחס לחוק, הסברתי לו שזהו חוק מאוד מעשי ומאוד חשוב, והוא ענה לי: "אתה לא חושבת שיש נושאים יותר מעניינים?"

לעומת זאת, כשיש נושא סקנדליסטי הם קונים. למשל, העברתי להם סיפור שבאילניה אין זכות בחירה לנשים. את זה הם קנו.

● **האם העובדה ש"מבט" רוב העורכים הם גברים, משפיעה, לדעתך, על טיפוד מחלקת החדשות בעניינים הקשורים בנשים?**

אני מאמינה שאם היו מבט לחדשות יותר נשים עורכות, היה הנושא זוכה ליחס הוגן ושווה.



**פרופסור לחיים וגן:**

**..נסויים קלי' ני' י' י'  
בגוף בני-אדם!'**

כשאני שומעת את המישפט "ניסויים קליניים בבני-אדם", אני מרגישה פיק-בירכיים. בשבוע שעבר התקיים באוניברסיטת בן-גוריון סימפוזיון בינלאומי בעניין ניסויים קליניים בבני-אדם. פרופסור לחיים וגן, סגן-דיקן הפקולטה לרפואה באוניברסיטת בן-גוריון, היה מארגן הסימפוזיון. שאלתי אותו:

● **מדוע מקיימים ניסויים קליניים בבני-אדם?**

כאשר רוצים לנסות תרופה חדשה או ניתוח חדש, חייבים לעשות ניסוי קליני על בני-אדם. אחרי שנעשו ניסיונות רפואיים על בעלי-חיים.

● **האם החולה יודע שהוא משתתף בניסוי קליני?**

החולה יודע, אולם בהרבה מיקרים הרופא שלו אינו יודע.

● **מי, אם כך, מפקח על הניסוי?**

המרכז המנהל את הניסוי. לא אחת מתגלה הניסוי לרופא רק כשהניסוי השיג תוצאה זו או אחרת.

● **מתי מבצעים בחולה ניתוח ניסויי?**

בכל מיקרה שבו מגלה הרפואה ניתוח חדש. המיקרה הידוע ביותר הוא ניתוח השד. רק הודות לניסוי קליני, ניתוח השד הוא כיום פחות נרחב ויותר ספציפי. היום מדברים כבר על אפשרות של הוצאת הגידול מהשד ולא על כריתתו. זה כמובן תוצאת מסקנות שהוסקו אחרי ביצוע ניסיונות של ניתוחים חדשים ולא קונסרטי ווטיביים. אבל כדי להגיע לניתוח יותר קל ויותר אסתטי ויעיל, צריך לערוך ניסוי על אשה אחת ולעקוב אחריה במשך שנים.

● **האם החולים מגלים פתיחות לניסויים קליניים בגופם, או התנגדות?**

בארץ החולים לא נוטים לגלות פתיחות. בארצות-הברית הפתיחות הגדולה יותר. לדעתי, צריך להסביר את עניין הניסויים הקליניים. מאז אמנת נירנברג ואמנת הלסינקי, חייב הרופא לדווח לחולה על הנעשה בגופו, והוא צריך להשתתף בניסוי מרצונו החופשי, מתוך הסכמה ומתוך ידיעה.

לדעתי, אם מסבירים לחולה בצורה נכונה וטובה במה מדובר, הוא בדרך כלל יסכים.

● **האם משתפים בני-מישפחה בהחלטה לבצע ניסוי קליני בגופו של קרובם החולה?**

כאשר מדובר בילדים, או כאשר החולה אינו מסוגל להחליט בעצמו.

● **האם לדת אין התנגדות לניסויים אלה?**

לא בהכרח. שני אנשי דת, שהשתתפו בסימפוזיון, אחד יהודי — הרב הרטמן — ואחד נוצרי — הכומר המילטון — היו בעד הניסויים, כי הם מבינים את הצורך בהם.